

[Pinholt.]

Pres paa nogen i nogen som helst Henseende. Da Andelsbevægelsen trængte igennem, fik enhver Lov til i Fred og Ro at holde sig udenfor, der blev ikke lagt Spor af Tryk paa nogen.

Det er netop det, der har været det afgørende ved Andelsbevægelsen, og jeg maa sige, at den Linie, som det danske Landbrug har arbejdet under, er netop Liberalismen. Det har opnaaet de største Resultater derunder. Den frie Sammenslutning, den Frihed, der har været givet dem i det hele taget, det er det, der har gjort, at Landbruget har kunnet været liberalt og ikke, som Arbejderne, har maattet gaa ind under Socialismen og Tvangsforholdene.

Til Slut skal jeg gøre nogle faa Bemærkninger til den højtærede Finansminister. Han svarede i øvrigt ikke paa noget af det, jeg havde spurgt ham om, uanset at han talte til mig i en Trediedel, tror jeg, af den Tid han talte. Han modbeviste slet ikke noget af det, jeg havde sagt, gjorde end ikke noget Forsøg paa det.

Den højtærede Minister sagde, at det, jeg havde nævnt, var fra før 1920, det var omtalt saa tidt, og jeg var ikke kommet længere end til 1920. Det er ikke rigtigt. Men det, jeg sagde, blev ikke modbevist, for det *kan* ikke modbevises.

Den højtærede Minister sagde, at jeg havde sagt, at jeg var fuldkommen ligeglad, om der kunde være Balance paa § 3 eller ikke. Jeg maa ærligt tilstaa, at jeg er ikke saa forfærdelig betaget af, at den højtærede Minister, som jo har faaet sin Opdragelse, saa vidt jeg ved, i Statistisk Departement og derfor naturligvis elsker Tal i høj Grad, kan skaffe sig Rentebeløbet paa § 3 ved at beregne Renten af vore Slotte og en Mængde Ting, som ikke kan forrente sig, hvor Renten er rent bogholderimæssig og ikke har noget med den egentlige Afkastning at gøre. Det interesserer mig ikke saa forfærdelig meget.

Saa harcellerede den højtærede Finansminister over, at jeg havde ment, man kunde lade være at beregne Rente af Statsbanerne; han mente, at saa vilde man forfalske Statsbanernes Regnskab. Ja, saa har det været et forfalsket Regnskab indtil 1925, thi indtil da blev der ikke ført nogen Rente paa Regnskabet for Statsbanerne. Saa kan man jo ogsaa sige, at der er noget falsk i den Finanslov, vi har faaet fremlagt, thi der er dog ført Forrentning af 47 Millioner over paa § 16. De er taget ud af Forrentningen, det er foreslaaet af den nedsatte Kommission, og enten man

tager 47 Millioner ud eller nogle flere eller færre, bliver Regnskabet lige rigtigt for det.

Det er muligt, at det kunde lette Statsbanerne noget, hvis de ikke skulde have det uhyre Underskud, som Renteberegningen bestandig giver dem. I tidligere Tider, da de ganske vist ikke tjente synderlig mere end Afskrivningerne og Driften, gik de altid med Overskud, og man var veltilfreds med Statsbanerne. Nu har de stadig et dundrende Underskud, og jeg er vis paa, at dette haabløse, at de aldrig kan komme paa Balance, i alt Fald ikke styrker Initiativet hos Statsbanerne.

Det tror jeg den højtærede Minister maa være klar over, og derfor tror jeg ikke paa det særlig nyttige i at blive ved at køre rundt med disse Rentetal. Jeg vil meget hellere anbefale, at man her kommer til en Afskrivning, ligesom man maatte gøre i det private Liv, saa man kunde komme nærmere ned til et Forhold, hvor de dog kunde tænkes at give en lille Smule Rente af en passende Kapital.

Jeg spurgte den højtærede Minister, om han kunde medvirke til en Rente-nedsættelse her i Landet, om han kunde tænke sig, at de Penge, Staten laaner ud paa forskellig Maade, kunde blive beregnede til en ringere Rente end 5 pCt. Det svarede den højtærede Minister ikke paa, og det var egentlig det eneste positive Spørgsmaal, jeg fremsatte. Den højtærede Minister forsøgte i Virkeligheden kun at svinge sig lidt højt op og betragte det hele fra oven nedad. Det er jo altid en billig Fremgangsmaade for hvem der er fattig paa Argumenter, og den skal jeg ikke misunde den højtærede Minister.

Men jeg gentager mit Spørgsmaal til den højtærede Minister: Vil han kunne gaa med til, at Staten ogsaa medvirker til, at Rentefoden kan blive lavere her i Landet? Skulde han ikke ønske at svare her i Dag, er der jo et andet Sted, hvor jeg kan komme til at spørge ham, og jeg gaar ud fra, at Svaret kan komme til at foreligge dér.

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har Ordet for en kort Bemærkning.

Hartvig Frisch: Jeg havde nærmest en lille Smule ondt af det ærede Medlem Hr. Pinholt, da han skulde staa og forklare det danske Landbrugs Liberalisme. Forholdet er jo det, at Liberalismens Væsen gaar ud paa, at den stærkere æder den